Илија РАЦИЋ*

Министарство унутрашњих послова Републике Србије

ДОИ: 10.5937/bezbednost2101151R

УДК: 351.74/.76::343.85:343.712.1(497.11)

Прегледни научни рад

Примљен: 18. 5. 2020. године

Ревизија: 30. 10. 2020. године

Датум прихватања: 4. 3. 2021. године

Ефекти примене полицијско-обавештајног модела у спречавању и сузбијању кривичног дела разбојништва у Републици Србији

Сажетак: Циљ овог истраживања јесте да се применом научноистраживачких метода научно опишу ефекти примене полицијско-обавештајног модела, као стратегијског начина управљања полицијским пословима у спречавању и сузбијању кривичног дела разбојништва из члана 206 Кривичног законика Републике Србије. Истраживање је спроведено као теоријско, а у његовој реализацији комбиноване су опитенаучне и логичке методе. Ефекти примене полицијско-обавештајног модела нису до сада анализирани у домаћој научној и стручној литератури, те су у раду презентовани резултати истраживања, који су усмерени на филозофију и ефекте примене модела, укључујући и значај оперативног управљања и криминалистичко-обавештајних информација у спречавању и сузбијању кривичног дела разбојништва у Републици Србији. Резултати истраживања показали су да је, за разлику од традиционалних модела полицијског рада, примена полицијско-обавештајног модела допринела смањењу броја извршених кривичних дела разбојништва из члана 206 Кривичног законика, на шта указују и статистички подаци за 2018. годину (смањење за 16,85% у односу на 2017. годину) и 2019. годину (смањење за 24,2% у односу на 2018. годину). Ефекти примене модела евидентни су у великим градским срединама – само у

* ilija.racic5@gmail.com, специјалиста криминалиста и студент докторских студија на Криминалистичко-полицијском универзитету у Београду

граду Београду изврши се око 40% кривичних дела разбојништва, а њихов број је у 2019. години смањен за 36,5%.

Кључне речи: полицијско-обавештајни модел, разбојништво, полиција, криминалистичко-обавештајне информације, оперативнo планирање.

Увод

Најзаступљенији облик општег криминалитета представљају имовински деликти којима се угрожавају лична и имовинска сигурност грађана и правних субјеката. У периоду од 2013. до 2017. године извршено је нешто више од 300.000 кривичних дела против имовине, која чине 65% кривичних дела општег криминалитета (МУП, 2017). Према степену друштвене опасности, посебан сегмент безбедносне проблематике заузимају кривична дела разбојништва, која чине 6% имовинског криминалитета или 1,3% укупног броја кривичних дела. Разбојништва су инкриминисана Кривичним закоником¹ Републике Србије (члан 206) и састоје се у одузимању туђе покретне ствари употребом силе или претње да ће се напасти на живот или тело неког лица, у намери да се присвајањем те ствари прибави за себе или другог противправна имовинска корист (Бошковић, Бановић, 2001: 124). Разбојништво представља сложено кривично дело које у свом бићу садржи обележје кривичног дела крађе прописано чланом 203 Кривичног законика и елементе кривичног дела принуде прописано чланом 135 Кривичног законика (Маринковић, Лајић, 2016). Поред основног облика, кривично дело разбојништва предвиђа и теже (квалификоване) облике. Наше кривично законодавство предвидело је два тежа облика. Први постоји када је разбојништво учињено од стране групе, или је неком лицу са умишљајем нанесена тешка телесна повреда, или ако вредност одузете ствари прелази износ од милион и петсто хиљада динара (члан 206, став 2 Кривичног законика Републике Србије). Други постоји када је разбојништво учињено од стране организоване криминалне групе (члан 206, став 3 Кривичног законика

¹ *Кривични законик*, Службени гласник Републике Србије, бр. 85/2005, 88/2005 – испр., 107/2005 – испр., 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014, 94/2016 и 35/2019.

Републике Србије). Намера учиниоца је користољубље, па разбојништво може бити извршено само са директним умишљајем, што значи да је учинилац био свестан да својом радњом чини кривично дело, и да је на то пристао (Јоксић et al., 2017: 144–145).

С криминолошког аспекта, поступак откривања и доказивања кривичних дела разбојништва предузимањем реактивних истрага (када се кривично дело изврши) често је за последицу имао повећан број извршених кривичних дела и мали проценат расветљавања. Спровођење таквих мера негативно је утицало на рад полиције – ангажовање полицијских службеника и материјално-техничких средстава било је повећано, што је остављало утисак да полиција није ефикасна, ефективна ни економична у своме раду. Стратешке реформе које је полиција у Републици Србији преузела с циљем стварања модерне демократске полицијске организације, која пружа високо квалитетан сервис грађанима и представља поузданог партнера у међународној полицијској сарадњи, подразумевале су успостављање проактивних модела рада какав је полицијско-обавештајни модел (ПОМ).² (Рацић, Накић, 2018). Треба истаћи да је пре имплементације ПОМ-а полиција у свом раду успоставила концепт „рада полиције у заједници“ с циљем решавања безбедносних проблема на нивоу локалне

²Правни основ за успостављање ПОМ-а у полицији Републике Србије прописан је чланом 34 Закона о полицији и гласи: „Полиција у обављању полицијских послова примењује ПОМ који представља начин управљања полицијским пословима заснован на криминалистичко-обавештајним информацијама. Криминалистичко-обавештајна информација јесте скуп прикупљених, процењених, обрађених и анализираних података која представља основ за доношење одлука о обављању полицијских послова.“ ПОМ је препознатљив назив за Републику Србију; у Европи и свету користе се називи *Intelligence-Led Policing* и „национални обавештајни модел“ (Велика Британија). ПОМ је у полицији Републике Србије имплементиран 2016. године, али је његова потпуна примена започета 2018. године. Кључни разлози за имплементацију тог модела у полицији Србије нису се много разликовали у односу на полиције у развијеним државама и региону и углавном су се тицали нерационалног коришћења финансијских средстава кроз куповину неадекватне опреме, образовања организационих јединица сличне надлежности, одсуства превентивног рада и усмерености на конкретна криминална жаришта, укључујући и масовно запошљавање кадра који не располаже знањима и вештинама за обављање полицијских послова. Више погледати у: Томашевић, К., Рацић, И. (2019). Рад полиције заснован на примени полицијско-обавештајног модела у развијеним земљама са посебним освртом на полицију Републике Србије, *Безбедност*, бр. 3/2019.

заједнице. Примена методе као што је САРА³ сматра се кључним за примену рада полиције у заједници (Erpli et al., 2012:17).

У Републици Србији проактивност се заснива на стратешкој и оперативној анализи и планском (стратешком и оперативном) приступу раду, чиме се тежи утврђивању узрока и услова настанка и развоја разбојништва (Марковић, 2019). ПОМ представља унапређени концепт у обављању оперативних, обавештајних и аналитичких послова чији се рад усмерава на превенцију најтежих безбедносних проблема, жаришне тачке, рецидивисте и лица за која постоји висок ризик да постану жртве кривичних дела (Томашевић, Рацић, 2019: 84). Филозофија модела базира се на чињеници да је рад полиције „корак испред криминалитета“ и да дугорочна примена метода 3 П (проактивност, приоритети, превенција) и 3 Е (ефикасност, ефективност и економичност) доприноси спречавању и сузбијању разбојништва у Републици Србији (Рацић, 2020). Редослед златних питања криминалистике (ко, шта, како, где, зашто и кад) структуриран је на основу проактивног приступа ПОМ-а, у коме је прво питање „ко?“, што говори да је приоритет криминалистичко-обавештајног процеса усмерен проактивно, од носилаца криминалних активности према планираним и припреманим кривичним делима. Посебно је важно да се у аналитичкој функцији дају потпуни одговори на узрочно последично питање „зашто?“, како би се деловало на узроке који доводе до неког проблема, а не (реактивно) на последице (Рацић, 2020). Примена ПОМ-а утицала је на промену организационе структуре полиције⁴, обуку полицијских службеника, доношење одлука и рационално распоређивање ресурса.⁵

³ САРА (претраживање, анализа, одговор, процена).

⁴ Више погледати у: Томашевић, К., Рацић, И. (2019). Рад полиције заснован на примени полицијско-обавештајног модела у развијеним земљама са посебним освртом на полицију Републике Србије, *Безбедност*, бр. 3/2019 и Рацић И. (2018). Значај аналитичких организационих јединица Сектора за аналитику, телекомуникационе и информационе технологије у примени полицијско-обавештајног модела, *Безбедност*, 138-153.

⁵ Ангажовање интервентних јединица полиције (ИЈП) помоћу савремених аналитичких алата за израду безбедносних процена у функцији примене ПОМ-а довело је до значајног смањења трошкова ангажовања и увећања коефицијената плате припадника ИЈП. Трошкови из 2019. године (148.226.004,00 динара) дупло су мањи од трошкова из 2018. године (335.909.160,00 динара) –

Оперативно управљање применом ПОМ-а у спречавању и сузбијању кривичног дела разбојништва у Републици Србији

Примена ПОМ-а у полицији Републике Србије спроводи се кроз стандардизовани криминалистичко-обавештајни процес који се означава као „ПОМ осмица“.⁶ Кључну улогу представљају криминалистичко-обавештајни послови са функцијама прикупљања, обраде, анализе и достављања података, у чијој примени учествују сви полицијски службеници са конкретним задацима и улогама (МУП, 2016). Модел се примењује на сва три организациона нивоа: централном, регионалном и локалном (Марковић, 2019: 161). На централном нивоу управљање спроводи Стратешка група за руковођење и управљање (СГРУ), којом руководи директор полиције, а чији су чланови четири начелника организационих јединица у седишту Дирекције полиције (Управе криминалистичке полиције, Управе полиције, Управе саобраћајне полиције и Управе граничне полиције) и начелници 27 подручних полицијских управа (ППУ). Кључни задаци СГРУ јесу доношење стратешких одлука на основу идентификованих стратешких приоритета у Стратешком плану полиције⁷ и подношење захтева за израду криминалистичко-обавештајних информација, од којих су најбитније Стратешка процена јавне безбедности⁸ и Процена претње од тешког и организованог криминала (SOCTA) (Racic, Nakic, 2018).

разлика је 187.683.156 динара (1.590.535,22 евра). У односу на 2017. годину (453.345.345,00) мањи су за 305.119.341 динара или 2.585.757,12 евра.

⁶ ПОМ осмица се састоји од три потпроцеса: 1) руковођење и управљање; 2) криминалистичко-обавештајни послови; 3) планирани оперативно-полицијски послови, са укупно дванаест функција које су међусобно повезане и стандардизоване. Више у: МУП (2016). Полицијско-обавештајни модел, приручник, Београд.

⁷ Израда Стратешког плана полиције законска је обавеза предвиђена чланом 24, тач 2 Закона о полицији. Чини је скуп активности којима се, у складу са принципима и стандардима полицијског-обавештајног модела (ПОМ, члан 34 Закона о полицији), на ефикасан начин усмерава рад полиције у супротстављању најтежим безбедносним проблемима. Више погледати на www.mup.gov.rs.

⁸ Израда Стратешке процена јавне безбедности Дирекције полиције законска је обавеза прописана чланом 24 тач. 1 Закона о полицији. Њен циљ је идентификација кључних безбедносних претњи и ризика, којом се одређују

Оперативно управљање у полицији Републике Србије на регионалном и локалном нивоу спроводе оперативне групе за руковођење и управљање (ОГРУ) у 27 ППУ, чији су чланови начелници одељења и начелници ПС у оквиру месне надлежности ППУ. Управљачке оперативне одлуке доносе начелници ППУ на основу израђених криминалистичко-обавештајних информација. За организационе јединице Дирекције полиције одређени су оперативни приоритети и постављени оперативни циљеви које треба остварити до краја године, и који су представљени у оперативном плану полиције.⁹ Током године ОГРУ треба да прати рад својих организационих јединица – како и на који начин обављају послове у складу са постављеним приоритетом (Racic, Nakic, 2018).

Узмимо за пример оперативног циља смањење стопе разбојништва за 5%. ОГРУ ће надлежним криминалистичко-обавештајним јединицама – аналитичка јединица Сектора за аналитику, телекомуникационе и информационе технологије (САТИТ); оперативна аналитика и обавештајна аналитика Службе за криминалистичко-обавештајне податке (СКОП) – поставити захтев да се изради криминалистичко-обавештајна информација (нпр., профил безбедносног проблема) и у захтеву ће тражити одговоре о носиоцу криминалних активности, временској и просторној дистрибуцији ових кривичних дела, начину извршења и факторима који су релевантни за манифестацију проблема, као и пројекцију кретања проблема, закључак и препоруке за његово решавање. По добијеном захтеву ОГРУ, надлежна јединица за криминалистичко-обавештајне послове у вези с ПОМ-ом, или

стратешки безбедносни приоритети у раду полиције у наредних пет година, дајући значај проактивном поступању, а крајњи циљеви су развој и унапређење безбедности грађана. Представља основ за доношење Стратешког плана полиције и других планова полиције. Министарство унутрашњих послова Републике Србије објавило је 2017. године прву Стратешку процену јавне безбедности у којој је идентификовано осам безбедносних приоритета рада. Више погледати на www.mup.gov.rs.

⁹ Израда оперативног плана полиције законска је обавеза предвиђена чланом 25, тач. 3 Закона о полицији. Чини је скуп активности којима се, у складу са принципима и стандардима полицијско-обавештајног модела (ПОМ, члан 34 Закона о полицији) на ефикасан начин усмерава рад полиције у супротстављању најтежим безбедносним проблемима. Више погледати у приручнику „Полицијско-обавештајни модел“, који је доступан на сајту www.mup.gov.rs.

радно место (координатор или виши официер полиције) којем буде поверено да изради профил безбедносног проблема у вези с разбојништвом, има мандат да оствари сарадњу са свим другим организационим јединицама које могу поседовати податке и информације од значаја за сачињавање криминалистичко-обавештајне информације, како би за потребе ОГРУ дала анализирану и објективну слику посматраног проблема.

Све организационе јединице укључују се у процес прикупљања података сходно идентификованој потреби и прикупљене податке подносе оперативни извештај у апликацију „оперативни извештај“ (Марковић, 2019: 173).¹⁰ Улога аналитичара и примена савремених аналитичких алата долази до изражаја приликом обраде прикупљених података који се интегришу, процењују и анализирају (доношењем закључака, препорука и информација које је неопходно прикупити). Након разматрања криминалистичко-обавештајне информације (профила безбедносног проблема) начелник ОГРУ доноси одлуке које се бележе у записнику.¹¹

По доношењу одлуке ОГРУ, задужена организациона јединица за поступање сачињава тактички план реализације поста-

¹⁰ Апликација „оперативни извештај“ намењена је свим полицијским службеницима, а превасходно полицији опште надлежности, криминалистичкој, саобраћајној и граничној полицији. Омогућава прикупљање података и информација и њихово коришћење и размену кроз систем претрага. У зависности од садржине прикупљених података и информација, подносе се одговарајућа писмена. Оперативни подаци и информације односе се на конкретно кривично дело или прекршај, на појаве и догађаје, безбедносно интересантна лица и групе од интереса за откривање, спречавање и расветљавање кривичних дела и прекршаја и друге законом утврђене полицијске послове, који нису довољни за подношење оперативне информације у складу са Обавезном инструкцијом о оперативном раду полиције. Настају непосредним опажањем, коришћењем отворених и затворених извора података или у контакту са оперативним везама.

¹¹ На пример: 1) да се Извештај о анализи достави Одељењу криминалистичке полиције и Групи за сузбијање разбојништва на знање и даљи рад у циљу вршења провера и планирање активности, који ће за следећи састанак информисати о предузетом; 2) да Одељење полиције и Одељење саобраћајне полиције предузму инструктивно-контролне активности полиције у вези с попуњавањем и уносом провера идентитета лица, да усмеравају полицијске службенике који прикупљају податке и информације о кривичним делима разбојништва (извршиоци, места где се продају предмети и трагови КД и др.) и да подносе оперативне извештаје.

вљеног задатка и врши избор метода и тактика за то. Обавезни елементи тактичког плана јесу: основ сачињавања плана, планирани ресурси за реализацију превентивних и репресивних мера, временски оквир, постављени циљ и мерила његове остварености, особа одговорна за реализацију, праћење и извештавање по плану. Такође, задужена организациона јединица може да затражи додатне информације које јој недостају, као што је профил безбедносно интересантног лица (криминалне везе, стил живота, навике, начини комуникације и др.), а може затражити и да се настави са прикупљањем података. Након предузетих активности из тактичког плана спроводи се евалуација, чији су најважнији циљеви ефикасност у идентификовању и профилисању извршилаца и потенцијалних извршилаца, процени нивоа ризика и претњи и предузимању ефективних мера за спречавање извршења кривичних дела, као и идентификовање процесних проблема како би се могле предузимати мере њиховог сталног побољшања (превентивне и мере корекције) (Ђурђевић, Рашић, 2018).

Ефекти примене ПОМ-а у спречавању и сузбијању кривичних дела разбојништва у Републици Србији

Примена ПОМ-а допринела је смањењу броја извршених кривичних дела разбојништва – тај број је у 2019. години (1.096) смањен за 24,2% у односу на 2018. годину (1.446). Евидентан је мањи број извршених кривичних дела разбојништва у 2018. години у односу на 2017. годину за 16,85%, што наводи на закључак да је примена ПОМ-а у полицији Републике Србије довела до смањења броја извршених кривичних дела разбојништва, имајући у виду чињеницу да је њена потпуна примена започела у 2018. години и да је број у 2019. години смањен за 62,4% у односу на 2015. годину. Примена ПОМ-а је утицала на ефикасност и ефективност рада полиције у откривању и расветљавању кривичних дела разбојништва, чији је проценат у 2019. години износио 60,98%, а у 2018. години 58,99%, што је око 4% више у односу на период 2015–2017. године.

Графикон 1. Укупан број кривичних дела разбојништва извршених у Републици Србији у периоду 2015–2019. године¹²

У 2019. години (1.061) број извршених кривичних дела са НН учиниоцем смањен је у односу на 2018. годину (1.407) за 24,60%, а у односу на 2017. годину (1.693) за 37,3%.

¹² Подаци из графикона 1 добијени су од Одељења за статистичку аналитику и оперативнo-криминалистичке евиденције Сектора за аналитику, телекомуникационе и информационе технологије МУПРС.

Графикон 2. Укупан проценат расветљавања кривичних дела разбојништва у Републици Србији у периоду 2015–2019. године¹³

На подручју града Београда изврши се око 40% кривичних дела разбојништва од укупног броја у Републици Србији, а тај број је у 2019. години (450) смањен за 36,5% у односу на 2018. годину. Такође, евидентно је и смањење броја разбојништва на подручју следећих градова: Новог Сада у 2019. години (115) у односу на 2018. годину (144) за 20,14%, Ниша у 2019. години (87) у односу на 2018. годину (101) за 13,87% и Сремске Митровице у 2019. години (56) у односу на 2018. годину (59) за 5%.

¹³ Подаци из графикона 2 добијени су од Одељења за статистичку аналитику и оперативнo-криминалистичке евиденције Сектора за аналитику, телекомуникационе и информационе технологије МУПРС.

ПРЕГЛЕДНИ НАУЧНИ РАДОВИ

Графикон 3. Укупан број кривичних дела разбојништва извршених у периоду 2015–2019. године у Београду, Новом Саду, Нишу и Сремској Митровици¹⁴

Простори у којима се најчешће извршавају кривична дела разбојништва јесу: 1) улице и локални и међународни путеви – у 2019. години 311 односно 28,2% извршених кривичних дела у Републици Србији; 2) продавнице (прехранбена и мешовите робе, техника) – у 2019. години 292 односно 26,6% извршених кривичних дела у Републици Србији; 3) објекти за становање (зграде и куће) – у 2019. години 123 односно 11,2% извршених кривичних дела у Републици Србији; 4) банке, поште и мењачнице – у 2019. години 82 односно 7,5 % извршених кривичних дела у Републици Србији; 5) киосци и трафике – у 2019. години 77 односно 7,1% извршених кривичних дела у

¹⁴ Подаци из графикона 3 добијени су од Одељења за статистичку аналитику и оперативнo-криминалистичке евиденције, Сектора за аналитику, телекомуникационе и информационе технологије МУПРС.

Републици Србији. У периоду 2018–2019. године на подручју Републике Србије кривична дела разбојништва најчешће су извршавана у фебруару и марту. Највише њих извршено је понедељком, а најкритичније доба дана било је од 18 до 24 часа (МУП, 2020).

Разбојништва најчешће извршавају појединци старости од 21 до 30 година, мада међу њима има и малолетника. Извршиоци су најчешће мушког пола – жене су учествовале у око 3% случајева, и то најчешће као саучесници. Карактеристично је да се у око 42% случајева жене појављују као оштећене. Од укупног броја учинилаца 680 чине држављани Републике Србије. Разбојници су се приликом извршења дела обично маскирали помоћу капуљача, марама, шалова и капа, док се током лета користе качкети и наочаре за сунце. У већини случајева радило се о лицима која су вишеструки повратници за иста или слична дела и често су на неки начин повезана са дрогом.

Графикон 4. Старосна структура извршилаца за кривично дело разбојништва у Републици Србији за период 2015–2019. године¹⁵

¹⁵ Подаци из графикона 4 добијени су од Одељења за статистичку аналитику и оперативнo-криминалистичке евиденције Сектора за аналитику, телекомуникационе и информационе технологије МУПРС.

Закључак

Последњих неколико година приметан је тренд смањења укупног броја разбојништава, што је последица спровођења проактивних и превентивних мера, као и чињенице да је процесуирана већина криминалних група и појединаца који су извршавали серије разбојништава. Посебну пажњу и узнемирење јавности свакако привлаче оружана разбојништва, која најчешће се извршавају у објектима који послују са већом количином готовог новца. У овим случајевима се углавном ради о добро испланираном и организованом начину извршења, где се напади спроводе по добро смишљеном сценарију, уз коришћење украдених возила и таблица и остављање што мање трагова. На основу спроведеног истраживања очекује се да ће се наставити тренд извршења кривичних дела разбојништва у већим трговинским објектима који послују са већом количином новца. Сматра се да ће она по броју превладати у односу на разбојништва извршена у другим пословним објектима.

Примена ПОМ-а у полицији Републике Србије променила је свест руководиоца самом чињеницом да проблеме не треба решавати када последице настану, већ се треба сконцентрисати на узроке и разлоге како би се оне спречиле. Циљ сваке организационе јединице јесте да смањи број извршених кривичних дела и да повећа проценат расветљавања. Плански приступ ПОМ-а је томе и допринео спровођењем адекватних мера које су претежно усмерене на криминалистичко-обавештајни рад (циљано прикупљање података, израда криминалистичко-обавештајних информација), оперативни рад (отварање оперативних предмета, обрада и контрола рецидивиста и лица која су потенцијални извршиоци), спровођење мера превенције (усмерени патролни рад на криминалним жариштима и у време када се кривична дела разбојништва најчешће извршавају, едукација младих и др.), унапређење нормативних прописа (изменом Кривичног законика и поопштравањем казнене политике), јачање људских и техничких капацитета (обука полицијских службеника и набавка неопходне материјално-техничке опреме), унапређење регионалне сарадње (између суседних ППУ) и међународне сарадње (сарадња са земљама у окружењу и Европолом). Ефекти примене ПОМ-а у спречавању и

сузбијању разбојништва више су него очигледни, на основу чега се може донети генерални закључак да руководиоци доносе одлуке које су подржане аналитичким производима и тимским радом, што се сматра револуцијом у раду полиције у Републици Србији.

Литература

1. Бошковић, М., Бановић, Б. (2001). *Криминалистичка методика*. Виша школа унутрашњих послова, Београд.
2. Ђурђевић, З., Рацић, И. (2018). Evaluacija implementacije policijsko – obaveštajnog modela u Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srbije. *Pravni život*, 67 (9): 601 – 610.
3. Epli, P., Ribo, O., Samerfeld, E. (2012). *Proces donošenja odluka u policiji – operacije i upravljanje*. Kriminalističko-policijska akademija, Beograd.
4. *Закон о полицији*, Службени гласник Републике Србије, бр. 101/2005, 63/2009 – одлука УС и 92/2011, 6/2016, 24/2018 и 87/2018).
5. Јоксић, И., Митрић, В., Лутовац, М. (2017). Кривично дело разбојништва у законодавству и пракси. *Војно дело*, 69 (5):140-151.
6. *Кривични законик*, Службени гласник Републике Србије, бр.85/2005, 88/2005 – испр., 107/2005 – испр., 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014, 94/2016 и 35/2019.
7. МУП Републике Србије (2016). *Полицијско-обавештајни модел*, Приручник. Београд.
8. МУП Републике Србије (2017). *Стратешка процена јавне безбедности*. Београд.
9. МУП Републике Србије (2018). *Стратешки план полиције – јавна верзија*. Београд.
10. МУП Републике Србије (2020). *Процена претње од тешког и организованог криминала – јавна верзија*. Београд.
11. Маринковић, Д., Оливер, Л. (2016). *Криминалистичка методика*, треће измењено и допуњено издање. Криминалистичко-полицијска академија, Београд.

12. Марковић, С. (2019). Стратешко одлучивање у полицији и примена полицијско-обавештајног модела. *Безбедност*, 61(3): 167.
13. Racic, I., Nakic, N. (2018). International scientific conference „Archibald Reiss days“ thematic conference proceedings of international significance: *Strategic approach of the Ministry of interior of the Republic of Serbia to combating organized crime*, Belgrade, pp. 465–477.
14. Рацић И. (2018). Значај аналитичких организационих јединица Сектора за аналитику, телекомуникационе и информационе технологије у примени полицијско-обавештајног модела. *Безбедност*, 60(3): 138-153.
15. Рацић, И. (2020). *Примена полицијско-обавештајног модела у спречавању и сузбијању опојних дрога у Републици Србији*, Тематски зборник радова међународног значаја, Дрога и наркоманија: правни, криминолошки, социолошки и медицински проблеми, Институт за криминолошка и социолошка истраживања, Београд.
16. Томашевић, К., Рацић, И. (2019). Рад полиције заснован на примени полицијско-обавештајног модела у развијеним земљама са посебним освртом на полицију Републике Србије. *Безбедност*, 61(3): 82-100.

Effects of Application of Intelligence - Led Policing in Prevention and Suppression of the Criminal Offense of Robbery in the Republic of Serbia

Abstract: *The aim of this research is to scientifically describe the effects of Intelligence – Led Policing as a strategic way of managing police affairs in preventing and combating the crime of robbery under Article 206 of the Criminal Code in the Republic of Serbia. The research was conducted as a theoretical one and general scientific and logical methods were used in its realization. The effects of the application of the Intelligence – Led Policing have not been analyzed so far in the national scientific and professional literature, and the paper presents the results of the research, which focus on the philosophy and effects of the application of the model, including the importance of operational management and criminal intelligence in crime prevention*

acts of robbery in the Republic of Serbia. The results of the research concluded that, unlike traditional models of police work, the application of the Intelligence – Led Policing contributed to the reduction of the number of robberies committed under Article 206 of the Criminal Code, as indicated by statistical data for 2018 (compared to 2017, decreased by 16.85%) and 2019 (compared to 2018, decreased by 24.2%). The effects of the application of the model are evident in large urban areas, where out of the total number, only 40% of robbery crimes were committed in the city of Belgrade alone, and whose trend in 2019 showed decrease of 36.5%.

Keywords: *Intelligence – Led policing, robbery, police, criminal intelligence information, operational planning.*